

Φίλοι Συμπολίται

Χθές, προχθές σας έγγραφα ἐξ Ἀθηνῶν· σήμερον ἰδοὺ ἐν μέσῳ ὑμῶν πάρειμι.

Σας έγγραφα δὲ ἐξ Ἀθηνῶν ὅπως γράφουσιν εἰς λαοὺς εὐγενεῖς, εἰς λαοὺς ἐλευθέρους, εἰς λαοὺς ἀγόντας, οἵτινες, καθὼς οἱ ἵπποι οἱ ὑπερήφανοι, νύξιν μόνον δέχονται, ἀποστρέφονται δὲ ὅλως τὴν καθ' ἡσυχίαν καὶ μικρολόγον διδασκαλίαν, τὴν εἰς λαοὺς πεπρωκότας καὶ ἀγομένοους ἀρμόζουσαν.

Σεῖς δ' ἀγετε, ἢ σας ἀγουσι;

Καὶ ἂν μέχρι τῆς χθές σας ἤγον, ἀπὸ τῆς σήμερον πρέπει ν' ἀναλάβητε τὴν τῶν πραγμάτων σας ἡγεμονίαν. Ἄν δὲ τοιαύτην ἐν ὑμῖν δὲν αἰσθάνεσθε δύναμιν, ἔτι σας ὑπολείπονται τείχη ὑψηλά, καὶ ἡ περίξ ὑμῶν θάλασσα, τὸ λεγόμενον ἄγριον πέλαγος, ἱκανὸν ἔχει βάθος. Διότι πᾶς λαός, τῆς τοῦ ἀνθρώπου ἀξίας τὴν ἔννοιαν ἔχων, πρὶν ἢ καταπέση ἀπὸ τῆς τάξεως τῶν ἀγόντων εἰς τὴν τῶν ἀγομένων, σφάζεται, καίεται, πνίγεται, ἀπὸ πετρῶν, ἀπὸ βράχων ἑαυτὸν καταρρίπτει.

Δὲν πρόκειται δὲ νὰ σώσητε ὑμᾶς αὐτοὺς μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς βασιλείας τοῦ Γεωργίου ἡ σωτηρία ἀπὸ ὑμῶν καὶ τῶν λοιπῶν Ἑπτανησίων ἐξαρτᾶται.

Τὰ ἑλληνικὰ πράγματα ἴστανται ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς, ἀπὸ μιᾶς κατακρέμανται τριχός, τὸν ἔσχατον τρέχουσι κίνδυνον.

Πρὸς σωτηρίαν τῶν ἑλληνικῶν πραγμάτων ἀπαιτεῖται κεφαλὴ, ἀπαιτεῖται καρδιά, ἀπαιτεῖται βραχίον.

Ἔχετε κεφαλὴν, καρδίαν, βραχίονα;

Δεῦτε μετὰ τῶν ἄλλων Ἑπτανησίων καὶ δότε εἰς τὴν ἀναμένουσαν ὑμᾶς ἐξηνητημένην Ἑλλάδα πνεῦμα συνέσεως, πνεῦμα ζωῆς, δότε ὀστά, σάρκας, νεῦρα εἰς τὴν νέαν βασιλείαν, τὴν ὁποῖαν ἄνθρωποι, τὸ ἴδιον πρὸ τοῦ κοινοῦ τάσσοντες συμφέρον, ἐξηπάτησαν καὶ πάσης δυνάμεως γυμνὴν ἔφερον ἐν μέσῳ λαοῦ κατατεθλιμμένου, ἀποροῦντος, δυσθανατοῦντος.

Μόνη ἡ ἀγάπη τοῦ λαοῦ τότε μόνον ἀρκεῖ, ὅταν σύντροφον ἔχη τὴν ἀπὸ τε σοφίας καὶ νόμου ἰσχυροῦ κατειργασμένην ἀρετὴν.

Ἄλλ' ἡ ἀπὸ τε σοφίας καὶ νόμου ἰσχυροῦ κατειργασμένη ἀρετὴ δὲν εὐρίσκεται εἰς τοὺς δρόμους, δὲν εἶναι τοῦ τυχόντος κτήμα· πολὺς προαπαιτεῖται ἰδρώς.

Οἱ νόμοι ἐν Ἑλλάδι εἶναι ἀράχνης ἰστοί.

Δύνασθε νὰ τοὺς καταστήσητε ἀδαμάντινον τεῖχος;

Δεῦτε.

Ὁ αἰδίδιμος Κυβερνήτης ἐδογματίσει, λέγων· «Ἀδύνατον εἶναι νὰ σχηματίσωσιν οἱ Ἕλληνες κυβέρνησιν.»

Δύνασθε ν' ἀποδείξητε τὸν Κυβερνήτην πεπλανημένον;

Δεῦτε· ἀλλὰ δύσκολον τὸ ἐπιχείρημα· διότι ὁ μέγας ἐκεῖνος ἀνὴρ ἤξευρε τί ἔκαμνεν, ἤξευρε τί ἔλεγεν.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα οἱ χρηστοί, καὶ τοὶ πολλοί, καὶ τοὶ πλῆθος ἀναρίθμητον, ἐτρύπωσαν· οἱ δὲ φαῦλοι, καὶ τοὶ ὀλίγοι, καὶ τοὶ ἀριθμητοί, κρατοῦσι τῶν ὑπαίθρων.

Αρ. 80-952

VI 439 ✓

Δύνασθε νὰ ξετρυνώσητε τοὺς χρηστοὺς καὶ νὰ κατακλείσητε ἐν γαλεάγρα τοὺς φαύλους;

Δεῦτε.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα οὐδὲ σκιά ἐξουσίας ὑπάρχει.

Δύνασθε νὰ δημιουργήσητε ἐξουσίαν ἰσχύουσαν, ζῶσαν, ὑπάρχουσαν;

Δεῦτε.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ ἐπιτήδευμα τοῦ μυλωνᾶ εἶναι προτιμητέον τοῦ πρώτου τῆς πολιτείας ἀξιώματος, τοῦ ἀξιώματος τοῦ ὑπουργικοῦ.

Ὁ μυλωνᾶς κρείσσων τοῦ ὑπουργοῦ!!!

Ναί, ὁ μυλωνᾶς κρείσσων τοῦ ὑπουργοῦ.

Σεῖς δύνασθε νὰ ἀναφέρητε ἀπὸ κοπρίας τὰ δημόσια ἀξιώματα;

Δεῦτε.

Ἐνὶ λόγῳ ἂν ἐκτὸς ὑμῶν ζητήτε τὴν σώζουσαν, τὴν κυβερνήσουσαν, τὴν δημιουργὸν δύναμιν, μεγάλην ἀπατάσθε ἀπάτην.

« Ἀτὰρ σύ μοι ἔσσι πατήρ καὶ πότνια μήτηρ,

» Ἡδὲ κασίγνητος· σὺ δέ μοι θαλερὸς παρακοίτης.»

εἶπέ ποτε πρὸς τὸν σύζυγον αὐτῆς ἢ πάντων ὄρφανῆ, ἢ πάντων ἔρημος Ἀνδρομάχη.

Τὰ αὐτὰ καὶ ἡ Ἑλλάς πρὸς τὴν Ἑπτάνησον σήμερον λέγει, διότι οὐδεμία ἄλλη ὑπολείπεται αὐτῇ σωτηρίας ἐλπίς.

Καὶ τῶ ὄντι· μία ἐτι ὑπολείπεται τῇ Ἑλλάδι σωτηρίας ἐλπίς, λεπτή μὲν καὶ ἄπορος, ἀλλὰ μία καὶ μόνη.

Ποία;

Οἱ ὀγδοήκοντα τέσσαρες.

Ἄν ἡ Ἑπτάνησος δὲν ἀποστείλῃ οἶους πρέπει ν' ἀποστείλῃ, ἂν οἱ ἀποσταλησόμενοι εἰσελθῶσιν ἐντὸς τοῦ ἐλληνικοῦ βουλευτηρίου, ὅχι ὡς ὄλον ἐν, ὅχι ὡς δράγμα ἀκοντίων, ἀλλ' ὡς ἀπλᾶς μονάδες, ὡς ἀκόντια ἐφιλωμένα, δὲν πρέπει νὰ ἦναί τις προφήτης, διὰ νὰ προῖδῃ τὸ ὀλέθριον τέλος παντὸς τοῦ ἐλληνικοῦ.

Ὁ γόρδιος δὲ δεσμὸς ἰδοὺ εἰς τί συνίσταται.

Ἄς ὑποθέσωμεν ὅτι οἱ ὀγδοήκοντα καὶ τέσσαρες πληρεξούσιοι τῆς Ἑπτανήσου ἀποτελοῦσι γλῶσσαν μίαν, χεῖλος ἓν.

Ἄς ὑποθέσωμεν ὅτι εἰς τοὺς ὀγδοήκοντα καὶ τέσσαρας Ἑπτανησίους προστίθενται καὶ οἱ φόβον Θεοῦ ἔχοντες Ἕλληνες πληρεξούσιοι.

Θέλει ἄραγε ἀποτελεσθῆ ἐξ αὐτῶν πλειονοψηφία;

Ὡδέ ἐστὶν ἡ σοφία καὶ ἡ φρόνησις.

Κατ' ἀρχαῖον ἐλληνικὸν δόγμα, « Πλείονας ὁμογνώμονας ἔχουσι οἱ φαῦλοι ἢ οἱ σπουδαῖοι.»

Ἐὰν λοιπὸν (ὃ μὴ γένοιτο) εὐρεθῶσι πλείοτεροι τῶν σπουδαίων οἱ φαῦλοι, καὶ ἡ ὑπόθεσις αὕτη δὲν εἶναι πάντῃ ἀπίθανος, ἐὰν ἢ ἐν Ἀθήναις Συνέλευσις δὲν δεχθῆ τὰς εἰλικρινεῖς ὑπὲρ τῆς βασιλείας καὶ τῆς Ἑλλάδος τῶν Ἑπτανησίων ἰδέας, ἀλλ' ἄλλα ἀντ' ἄλλων θελήσῃ, ἂν θελήσῃ βασιλείας εἰδῶλον, ἀντὶ βασιλείας ζώσης, τί τότε ποιητέον;

Πρέπει τότε ἡ Ἑπτάνησος νὰ κύψῃ τὸν αὐχένα, ἢ πρέπει, ὑπὲρ ἑαυτῆς καὶ τῆς Ἑλλάδος ἀμυνομένη, νὰ εἴπῃ, « Αὕτη κρείσσων, αὕτη κυρία; »

Τίνι ὁμῶς πρόσω θὰ εἴπῃ, « Αὕτη κρείσσων, αὕτη κυρία; »

Καὶ Ὡδέ ἐστὶν ἡ σοφία καὶ ἡ φρόνησις.

Δὲν λέγω νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν αὐθαίρετον θέλησίν τῆς ἡ Ἑπτάνησος, ἀλλὰ καὶ δὲν πρέπει τῆς Ἑπτανήσου αἱ δυνάμεις νὰ ἐξαντληθῶσιν ἐπὶ ματαίῳ.

Τὸ τάλαντον τῆς Ἑπτανήσου πρέπει νὰ πολλαπλασιασθῇ· διότι ἂν δὲν πολλαπλασιασθῇ, τετέλεσται ἡ Ἑλλάς, τετέλεσται ἡ βασιλεία, τετέλεσται ἡ Ἑπτάνησος.

Διὰ τοῦτο πρέπει ν' ἀποσταλῶσι πληρεξούσιοι δυνάμενοι νὰ πολλαπλασιάσωσι τὸ τάλαντον. Οἱ δὲ μὴ δυνάμενοι τοιοῦτον πολλαπλασιασμόν νὰ φέρωσιν εἰς πέρας, ἄς καθίσωσιν εἰς τὰ αὐγάτων, διότι, σπεύδοντες τὰ σπεύδουσι, κατ' οὐδὲν προδοτῶν τῆς πατρίδος διαφέρουσι.

Τὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν σύνταγμα, ὁ νόμος, διατὶ ἄρα γε ἐπὶ τοσοῦτους αἰῶνας παραμένει, καὶ ἐν ἔθνος ἕτοιμον πάντοτε εἶναι ν' ἀποθάνῃ πρὶν ἢ τὸ γράμμα τοῦ νόμου παραβῆ;

Διότι ὁ Θεὸς ἔδωκε τὸν νόμον ἐν μέσῳ ἀστραπῶν, βροντῶν, θαυμάτων διότι δάκτυλος Κυρίου ἐχάραξεν αὐτόν.

Καὶ ὁ Μίνως, καὶ ὁ Λυκοῦργος, καὶ ὁ Νουμᾶς, καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐνόμισαν ἀναγκαίαν τὴν τοῦ Θεοῦ ἐπικουρίαν πρὸς ἐνίσχυσιν, πρὸς ἀγιασμόν τῶν πολιτευμάτων, ἃ αὐτοὶ εἰς τὰς πατρίδας αὐτῶν ἔδωκαν.

Σύννοδος ἀνθρώπων μὴ ἀγία δύναται νὰ συντάξῃ πολίτευμα ἅγιον;

Μὴ ἅγιον δὲ πολίτευμα δύναται νὰ παραμείνῃ ἐπὶ πολὺ;

Ἡ συγχὴ δὲ τῶν πολιτευμάτων πτώσις, ἢ συχνὴ ἀλλαγὴ δὲν εἶναι ὀλεθρος, ἀπώλεια, ἐσχάτη καταστροφή;

Θέλουσιν ὁμῶς κατορθῶσαι οἱ ὀγδοήκοντα καὶ τέσσαρες ν' ἀγνίσωσι, ν' ἀγιάσωσι τὴν ἐν Ἀθήναις Συνέλευσιν;

Δὲν εἶναι λοιπὸν ἐστρωμένη ῥόδα ἢ ἀπὸ τῆς Ἑπτανήσου εἰς Ἀθήνας ἄγουσα ὁδός, οὐδὲ τοῦ πληρεξουσίου ὁ στέφανος εἶναι ἀνθινός.

Πόσοι ὁμῶς σπεύδουσιν εἰς τὰς Ἀθήνας τυφλοῖς ὄμμασι, γυμνῶ ποδὶ, ὡς ἂν ἐπρόκειτο περὶ πανηγύρεως, περὶ ἀστραγάλων παιδιᾶς, περὶ βραβείων διανομῆς!

Ἰδίως δὲ τῆς Κερκύρας οἱ πληρεξούσιοι, ἐκτὸς τοῦ γενικοῦ ἐθνικοῦ ζητήματος, ὀφείλουσι νὰ λύσωσι καὶ ζητήματα ἄλλα, ὅπως τοπικά.

Ἡ Κέρκυρα, ἐν τῇ τῆς Ἑπτανήσου ἐνώσει, ἀποτελεῖ ἐξείρησιν, διότι ἀπὸ πρωτεύουσος γίνεται ἐπαρχία. Ἐξαιρετικὰ λοιπὸν πρέπει νὰ ληφθῶσιν ὑπὲρ αὐτῆς μέτρα.

Ποῖα;

Οὕτω καιρὸς.

Ἡ Κέρκυρα μεγάλας θέλει δοκιμάσει ἐν τῇ ἐνώσει ὀλικὰς ζημίας.

Ὁ τραυματίας δὲν αἰσθάνεται ἐν τῇ τῆς μάχης μέθῃ τῶν πληγῶν αὐτοῦ τοὺς πόνους. Ἄλλ' ἄμα ἢ μάχῃ παύσῃ, πίπτει ὁ δυστυχὴς ὡσεὶ νεκρὸς καὶ ἀποθνήσκει, ἂν πλησίον αὐτοῦ δὲν εὑρεθῶσι φιλόκλινοι ἰατροὶ, ἀρκούντα μειλίγια φάρμακα.

Ἡ Κέρκυρα εἶναι ὁ τραυματίας ἐκεῖνος Σπαρτιάτης, ὅστις, περὶ γῆς ὄρων μαχόμενος, τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ αἵματι ἐδήλωσε τῆς πατρίδος αὐτοῦ τὸν θρίαμβον καὶ τῆς λακωνικῆς χώρας τὴν ἐπέκτασιν.

Ἰδοὺ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἢ Κέρκυρα ἔπεσεν ἄλλὰ πρέπει καὶ ν' ἀποθάνῃ;

Θὰ ἀποθάνῃ ὁμῶς ἢ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος τραυματισθεῖσα καὶ τὰ λοιίσθια πνέουσα Κέρκυρα, ἂν δὲν βαλσαμώσωσι τὰς πληγὰς αὐτῆς μετὰ χειρὸς μαλακῆς ἰατροὶ ἔμπειροί, ἐπιτήδειοι ἰατροὶ.

Ἡ Κέρκυρα δυστυχῶς κατέχεται καὶ ὑπὸ ἄλλης δεινῆς καὶ φοβερᾶς ἀσθενείας.

Οἱ ἐν τῇ πόλει ὑποβλέπουσι τοὺς ἐν τοῖς ἀγροῖς, καὶ οἱ ἐν τοῖς ἀγροῖς ὑποβλέπουσι τοὺς ἐν τῇ πόλει.

Τίς ἔχει δίκαιον;

Δὲν πρόκειται σήμερον περὶ τοῦ τίς ἔχει δίκαιον· πρόκειται νὰ σώσωμεν καὶ νὰ σωθῶμεν, αὐριον δὲ βλέπομεν τίς ἔχει ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸ δίκαιον. Βεβαίως ὁμῶς, ἂν ἢ πόλις ἐν τοῖς πρὶν δὲν ἐκώφευεν, ἂν δὲν ἔκλειε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς, ταιοῦτον μεταξὺ τῶν ἀγρῶν καὶ αὐτῆς δὲν ἠνοίγετο βάραθρον.

Τὸ βάραθρον αὐτὸ πρέπει νὰ πληρωθῇ τῇ συνεργείᾳ τῆς πόλεως, τῇ τῶν ἀγρῶν συμπράξει, διότι ἄλλως φοβεραὶ θέλουσιν ἀνατείλει ἐπὶ τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς ἡμέραι.

Κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον, ἡ μεταξὺ ἀδελφῶν ἔχθρα πρέπει νὰ δύση πρὶν ἢ δύση ὁ ἥλιος. Μυριάκις ὁ ἥλιος ἔγνω τὴν δύσιν αὐτοῦ, καὶ ἡ μεταξὺ τῆς πόλεως καὶ τῶν ἀγρῶν ἔχθρα ἔμεινεν ὀρθή. Καὶ ἰδοὺ μέγας ἐξ αὐτῆς ἐσχηματίσθη πύργος.

Ὁ πύργος αὐτὸς πρέπει νὰ καταπέση, πᾶς δὲ ὁ μὴ συμπράττων, πᾶς ὁ ἀντιτείνων εἶναι ἐχθρὸς τῆς πατρίδος.

Κατὰ τοὺς φυσικοὺς, ὁ μικρὸς λίθος ὁ καταπίπτων σπεύδει πρὸς τὴν γῆν· συγχρόνως ὁμως καὶ ἡ γῆ σπεύδει πρὸς τὸν καταπίπτοντα μικρὸν λίθον.

Ἄς σπεύσῃ λοιπὸν ὁ κατοικῶν τὰ μέγαρα τῆς πόλεως πρὸς τὸν χωριάτην, τὸν κατακείμενον ἐν τῇ τῶν ἀγρῶν καλύβῃ, ἄς σπεύσῃ καὶ ὁ χωριάτης, παραδίδων εἰς λήθην τὰ παρελθόντα, εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀρχοντος, τοῦ εὐγενοῦς.

Ἄς ὁμοφρονήσωμεν σήμερον, καὶ αὔριον, εἰ δέον, ἐπαναλαμβάνομεν τὰς ἀπηρχαιωμένας κερκυραϊκὰς μάχας.

Ἐν ὀλίγοις δέ.

Ὁ τῆς Κερκύρας πληρεξούσιος ὀφείλει νὰ σώσῃ τὴν Ἑλλάδα, τὴν βασιλείαν, τὴν Ἐπτανήσον, ν' ἀπαλλάξῃ δὲ τὴν Κέρκυραν ἀπὸ τοῦ φοβεροῦ ἐφιάλτου, ὅστις τὴν καταθλίβει, ἀπὸ τῶν κινδύνων, οἵτινες ταχὺ ἔρχονται, ἐὰν ἡ φρόνησις καὶ ἡ δικαιοσύνη δὲν προεδρεύσωσιν ἐν ἡμῖν.

Μὴ νομίση δέ τις, ὅτι, ταῦτα γράφων, ἐμπνέομαι ὑπὸ μόνῃς τῆς πρὸς τὴν γῆν τῆς γεννήσεώς μου ἀγάπης. Διότι ναὶ μὲν καὶ ἐγεννήθην καὶ ἐξεπαιδεύθην εἰς Κέρκυραν, καὶ ἐκ Κερκύρας κατάγομαι, ἀλλ' ἐν Ἑλλάδι ἔγινα ὅ,τι ἔγινα ἐν Ἑλλάδι εὖρον προστασίαν, φίλους, οἴους ὀλίγοι ἔχουσι. Καὶ αὐτὰ τῆς Ἑλλάδος τὰ δυστυχήματα, ὧν μετέλαβον, ἔτι μᾶλλον μετ' αὐτῆς με συνέδεσαν· διότι δὲν ὑπάρχει σύνδεσμος τοῦ ἐν κοινοῖς δεινοῖς καὶ κινδύνοις συναπτομένου. Διὰ τῆς Ἑλλάδος ἀνέθρεψα τὰ τέκνα μου, καὶ ἀδύνατον πλέον εἶναι, καὶ ἐν τοῖς τῶν Κερκυραίων καταλόγοις καταγεγραμμένους ὑπάρχων, νὰ τὴν λησμονήσω καὶ νὰ χωρισθῶ ἀπ' αὐτῆς, οἰαδήποτε καὶ ἂν τὴν περιμένῃ τύχη. Καὶ ἴσως δύναταί τις νὰ ἐννοήσῃ Ἑλλάδα χωρὶς Κερκύρας· ἀλλὰ Κέρκυρα χωρὶς Ἑλλάδος εἶναι τι ἀκατάληπτον καὶ κατ' αὐτὴν ὑμῶν τὴν ὁμόφωνον γνώμην.

Ἐπεὶ τῆς Ἑλλάδος λοιπὸν καὶ τῆς Κερκύρας ἀμυνόμενος, ἤλθον νὰ ζητήσω τὴν πανοπλίαν σας.

Μοῦ τὴν δίδετε;

Σὰς ὑπόσχομαι νὰ μὴ κατασχύνω τὰ ὄπλα σας. Ἐλεημοσύνην ὁμως οὔτε ζητῶ, οὔτε δέχομαι, οὔτε θέλω. Διότι καὶ οἱ ψήφων ἐπαῖται οὐδὲν ἄλλο εἶναι, ἢ ἐπαῖται· ἐπαῖται μάλιστα παντὸς ἄλλου ἐπαίτου εὐτελέστεροι. Ἐπαῖται δὲ οὐδέποτε, οὔτε πατρίδα εἰς γόνου πεσοῦσαν ἀνέστησαν, οὔτε ἐξ ἐρείπιων ἐδημιούργησαν θρόνους.

Δὲν μοῦ δίδετε τὴν πανοπλίαν σας; Νομίζετε ὅτι ἔχετε εἴκοσι κρείττονας ἐμοῦ;

Ὁ Θεὸς ἄς κατευθύνῃ τὰ διαβήματα αὐτῶν.

«Ἄλλ' οὐ παντὸς πλεῖν εἰς Κόρινθον.»

Ἐν Κερκύρα, τὴν 3 Ἰουνίου 1864.

Γ. ΖΩΧΙΟΣ

ἀντιπλοίαρχος.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΡΜΗΣ

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ.